

המדריך אינו קומקום (יפתח גולדמן)

ההנחה השגויה הראשונה היא כי המדריך חייב להיות אובייקטיבי: אסור לו להביע עמדה משלו, כי בכך ישפיע באמצעים פסולים על הנפש הרכה של החניך.

אובייקטיביות, רבותי, היא תכונה של אובייקטים, לא של בני אדם. שולחנות, ספלי חרסינה ותנורי אפייה יכולים להיות אובייקטיביים. מותר האדם מן החפצים בכך שהוא סובייקט, כלומר: סובייקטיבי, כלומר: יש לו דעות, השקפות, רצונות, חששות, תקוות, פחדים, שאיפות... מדריך ההופך עצמו לאובייקט הופך עצמו למיותר. את מה שנותן המדריך האובייקטיבי יכול כל אחד למצוא בספריית בית הספר, או על צג המחשב.

שימו לב לאבסורד הבא: אתם סובבים בקיבוצים ובבתי הספר ומספרים לנערים על תנועת "קבוצות הבחירה". אתם עושים כל מאמץ לשכנע אותם לבוא לכנס ט'. אתם מתקשרים לכל החניכים שלכם בי' או בי"א, ומשכנעים אותם לבוא למפגש בסוף השבוע. כשהם כבר מגיעים, אתם מתמודדים עם בעיות חברתיות, עם חוסר נכונות, עם חוסר מחויבות ועוד ועוד. את כל הדברים הללו אתם עושים מתוך השקפתכם החינוכית, מתוך שאיפות שלכם, מתוך זיכרונכם הטרי, עד כמה הייתה הקבוצה שלכם חשובה לכם כשאתם הייתם חניכים...

ואז מתחיל המפגש, ומדברים על נושא כלשהו ("עונש מוות למחבלים" או כל דבר אחר) ופתאום מתחולל הפלא: אתם הופכים לאובייקטיביים. פתאום אין לכם עמדה משלכם. פתאום רק "כלי שבעזרתו יוכל החניך לפגוש את מגוון הדעות השונות". לא ידידי, לא זו הדרך. אתם בני אדם ומדריכים, אל תשכחו זאת. ובפעם הבאה שמישהו ידרוש מכם להיות "אובייקטיביים", הסבירו לו בנימוס אך בתקיפות שאתם אנשים ולא קומקומים חשמליים.

ודרך אגב: אף לא אחד מהגורמים האחרים המשפיעים על נפשו של החניך מקפיד כמוכם על כללי האובייקטיביות: אמצעי התקשורת שוטפים לו את המוח, בית הספר שוטף לו את המוח, אפילו ההורים שלו שוטפים לו את המוח. ורק אתם: "אובייקטיביים". וכמובן, אינני מבקש מכם כי גם אתם תשטפו לחניכים את המוח. אבל תשפיעו, תחנכו, תנסו להאיר את עיניהם. אל תשקרו להם ואל תעשו עליהם מניפולציות, אבל הסבירו להם, בין השאר, גם מה אתם חושבים, ולמה אתם חושבים כך.